

Puławy, 23 lutego 2023 r.

Pan Paweł Maj

Prezydent Miasta Puław

**Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego
ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach za 2022 rok.**

Podstawy prawne regulujące pracę Zespołu:

- Ustawa z dn. 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Uchwała Rady Miasta Puław z dn. 4 kwietnia 2013 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.
- Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022 dla miasta Puław.
- Regulamin pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach.

Plan 2022 – 31.000 zł; wykonanie 2022 – 24.292,16 zł

Wydatki dotyczyły:

- sfinansowania wynagrodzenia psychologa realizującego grupowe wsparcie psychologiczne dla osób stosujących przemoc,
- sfinansowania szkolenia w Zakopanem dla 3 członków Zespołu Interdyscyplinarnego o tematyce „Zadania i Kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych.

Rola jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie”,

- sfinansowania zorganizowanej przez Zespół Interdyscyplinarny konferencji szkoleniowej w dniu 12 maja na temat przemocy wobec dzieci i młodzieży, w tym wynagrodzenia dla dwóch wykładowczyń z Pogotowia „Niebieska Linia”,
- prenumeraty dwumiesięcznika poświęconego problematyce przemocy „Niebieska Linia”,
- zakupu materiałów i artykułów do obsługi Zespołu i grup roboczych, zakupu długopisów z logo Zespołu Interdyscyplinarnego (200 szt.),
- zakupu dwóch książek: „Beze mnie jesteś nikim” Jacka Hołuba oraz „Ukoić siebie” Ewy Woydyłło,
- zakupu 40 szt. pluszaków dla dzieci z rodzin z problemem przemocy,
- zakupu czajnika elektrycznego do sali grup roboczych,
- sfinansowania rozmów telefonicznych wynikających z realizacji zadań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

W roku 2022 nastąpił całkowity powrót do tradycyjnych form spotkań członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych. Były to posiedzenia Zespołu oraz wspólne spotkania członków grup roboczych z osobami doświadczającymi przemocy oraz stosującymi przemoc.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w 2022 r. ukierunkowana była przede wszystkim na zadania mające na celu zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie poprzez promowanie profilaktyki, udzielanie profesjonalnej pomocy osobom doświadczającym przemocy oraz działania korekcyjne ukierunkowane na osoby stosujące przemoc.

Podjęmowano również działania mające na celu integrowanie i koordynowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym budowanie współpracy pomiędzy instytucjami odpowiedzialnymi za realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Puławach ze szczególnym uwzględnieniem Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy i w Kryzysie, w którym zatrudnieni są pracownik socjalny, psycholog, psycholog dziecięcy, psychoterapeuta i prawnik.

Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ściśle współpracowały z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która obecnie ma siedzibę w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia.

Posiedzenia Zespołu odbywały z częstotliwością nie mniejszą niż raz na 3 miesiące. **Posiedzeń było łącznie 4.**

Podczas spotkań opracowywano strategię pracy Zespołu, planowano i omawiano jego działania. W przypadku wątpliwości grupy roboczej powołanej do realizacji procedury „Niebieskie Karty” dotyczących kierunku dalszych działań w rodzinie, koordynator grupy przedstawiał sprawę na posiedzeniu Zespołu, który po analizie udzielał wskazówek co do dalszego postępowania w sprawie.

Zespół występował również o stanowiska i opinie prawne w różnych kwestiach związanych z realizacją swoich zadań. Wątpliwości natury prawnej na bieżąco konsultowane były z radcą prawnym, specjalistą prawa pomocy społecznej.

Działania realizowane przez Zespół dotyczyły następujących obszarów:

Obszar 1. Profilaktyka i edukacja społeczna.

Obszar 2. Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.

Obszar 3. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Puławach.

Obszar 1:

Profilaktyka i edukacja społeczna.

Celem nadrzędnym działań podejmowanych w tym obszarze było poszerzanie wiedzy mieszkańców Puław na temat zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości uzyskania pomocy ze strony różnych instytucji i podmiotów. Był on realizowany poprzez działania informacyjne, takie jak:

A) Rozpowszechnianie ulotek informacyjnych kierowanych do:

- ✓ dorosłych mieszkańców Puław, zawierających podstawową wiedzę o zjawisku przemocy w rodzinie, ze wskazaniem instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą,
- ✓ osób doznających przemocy,
- ✓ osób stosujących przemoc, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty”.

B) Rozpowszechnianie materiałów promujących działania Zespołu.

C) Aktualizowanie strony internetowej MOPS

Na stronie internetowej MOPS w zakładce „Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie” zamieszczane są informacje na temat działań służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedury „Niebieskie Karty”, podstaw prawnych regulujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Znajdują się tam dane teleadresowe instytucji z terenu miasta Puławy świadczących pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie, jak również druki formularzy „Niebieska Karta” do pobrania.

D) Regularny udział członków Zespołu w wydarzeniach organizowanych przez Urząd Miasta Puławy, Fundację BezMiar i Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych tj.:

- ✓ Bieg Zielonych Sznurowadeł w dniu 13.03.2022 r.
- ✓ Kampania społeczna „Puławy dla Rodziny” w związku z przypadającym 15 maja Międzynarodowym Dniem Rodziny. W ramach wsparcia rozdanych zostało 60 voucherów do kina dla członków rodzin dotkniętych problemem przemocy.
- ✓ VI Puławskie Forum Profilaktyczne, które odbyło się 10.09.2022 r.
- ✓ Mikołajkowy Finał Nordikiady w dniu 03.12.2022 r.

W/w wydarzenia promujące zdrowy styl życia oraz ideę trzeźwości wśród mieszkańców Puław stały się okazją do zaprezentowania działalności Zespołu Interdyscyplinarnego. Członkowie Zespołu udzielali informacji na temat problematyki przemocy oraz działalności Zespołu. Ponadto rozdawano mieszkańcom Puław ulotki informacyjne oraz artykuły promocyjne.

Obszar 2

Zapewnienie kompleksowej pomocy rodzinom, w których występuje przemoc.

A) Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach Zespół podejmował interwencję w rodzinie w ramach procedury „Niebieskie Karty” tworząc grupy robocze.

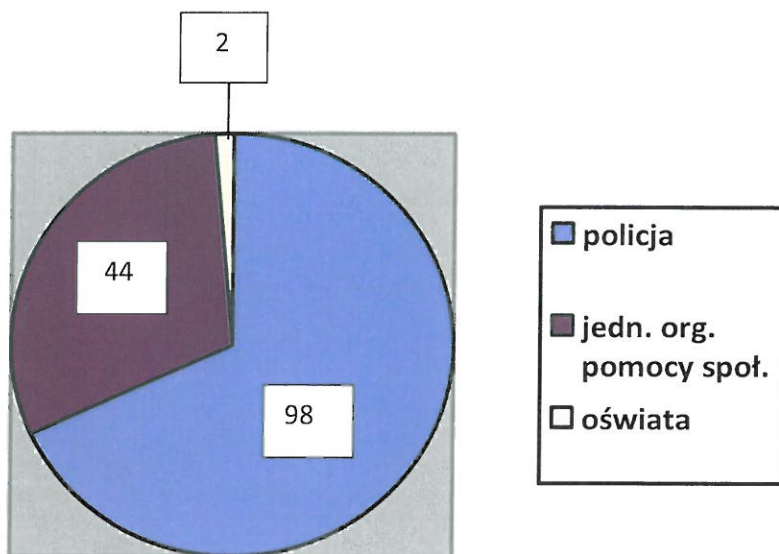
Działania grup roboczych w konkretnych rodzinach obejmowały m.in.:

- ✓ diagnozę sytuacji rodzinnej,
- ✓ opracowanie i realizację planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- ✓ monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy,
- ✓ dokumentowanie działań podejmowanych przez członków grup roboczych,
- ✓ wnioskowanie o wszczęcie dalszego postępowania przez sąd, prokuraturę lub Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wraz z pracownikami MOPS w Puławach uczestniczyli w grudniu 2022 w „Szlachetnej Paczce” oraz w Azotowym Darze Mikołajkowej Radości, w ramach którego rodziny wskazane przez pracowników otrzymały dary sfinansowane przez pracowników Zakładów Azotowych Puławy po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb rodzin.

W roku 2022 do przewodniczącej Zespołu wpłynęło 144 formularzy „Niebieska Karta A”, z których 110 stanowiło wszczęte procedury, a 34 było kolejnymi formularzami sporządzonymi w ramach już toczącej się procedury. Były one sporządzone przez przedstawicieli podmiotów wymienionych w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie:

- policję – 98,
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej – 44,
- oświatę – 2.

Wykres 1. Liczba „Niebieskich Kart” sporządzonych przez poszczególne podmioty w 2022 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

Jedną z głównych przyczyn wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie jest nadużywanie alkoholu lub uzależnienie od alkoholu członków rodziny. W związku z tym niezbędne jest podejmowanie przez pracowników socjalnych działań w zakresie wyeliminowania nadmiernego spożywania alkoholu w rodzinie. Leczenie osób uzależnionych co do zasady jest dobrowolne, a przymus leczenia może być nałożony wyłącznie przez sąd. Przepisy regulujące procedurę leczenia osób uzależnionych od alkoholu reguluje ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi. W przypadku zdiagnozowania problemu alkoholowego w rodzinie i niechęci do rozpoczęcia leczenia pracownicy socjalni lub członkowie grup roboczych z ramienia MKRPA kierują wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W roku **2022** skierowano **31 wniosków**.

Poradnictwo prawne realizowane było na rzecz rodzin przez prawnika zatrudnionego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Puławach, będącego członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego, jak też radcy prawnego w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia. Porady prawne dotyczyły głównie spraw: okołorozwodowych, ustalenia alimentów, spadkowych, stosunku pracy, postępowania odwoławczego od wydanego orzeczenia dotyczącego ustalenia niepełnosprawności, postępowania przygotowawczego w prawie karnym w sprawie znęcania się. Łącznie z poradnictwa skorzystało w 2022 r. - **234 osoby**.

W 2022 roku **zostało powołanych 110 grup roboczych** w celu udzielenia pomocy konkretnym rodzinom. Skład grup roboczych był dostosowywany do skali problemów i potrzeb danej rodziny. Łącznie uczestniczyło w nich **89 osób**. Grupy robocze spotkały się **648** razy.

Tabela 1. Skład grup roboczych w 2022 roku.

Lp.	Instytucja/podmiot	Liczba osób powołanych do grup roboczych	Liczba grup roboczych z udziałem przedstawicieli danej instytucji/podmiotu
1.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	7	110
2.	Komenda Powiatowa Policji	8	110
3.	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11	79
4.	Oświata	46	56
5.	Sąd	14	30
6.	Stowarzyszenie MONAR	1	4
7.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	2	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

W 60 sprawach została podjęta decyzja o zakończeniu procedury w **związku z ustaniem przemocy w rodzinie**, uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 38 przypadkach zakończono procedurę, rozstrzygając o **braku zasadności podejmowania działań**.

Tabela 2. Działania instytucjonalne w ramach procedury „Niebieskie Karty” w 2022 roku.

Lp.	Działania instytucjonalne	Liczba wniosków
1.	Zawiadomienie prokuratury	6
2.	Skierowanie wniosku do Sądu	20
3.	Skierowanie wniosku do MKRPA	31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

Ponadto zostało podjętych szereg działań wobec osób doznających przemocy oraz stosujących przemoc i członków ich rodzin m.in. w formie:

- ✓ udzielenia pomocy finansowej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,
- ✓ wsparcia psychologicznego.
- ✓ wsparcia pedagogicznego,
- ✓ pomocy prawnej,
- ✓ kierowania do udziału w grupie wsparcia dla kobiet doznających przemocy,
- ✓ kierowania do różnych form wsparcia psychologicznego dla osób stosujących przemoc.

Powyższe działania w wielu wypadkach przyczyniły się do poprawy sytuacji rodzin w tym wychowywanych w nich dzieci.

Ponadto:

- ✓ Zespół ściśle współpracował z grupami roboczymi. Z przewodniczącą konsultowane były wszystkie sprawy, natomiast z całym Zespołem najtrudniejsze przypadki w ramach procedury „Niebieskie Karty”.
- ✓ Zespół poddawał analizie zgłaszane trudności, problemy związane z realizacją procedury „Niebieskie Karty”, pracą grup roboczych oraz proponował nowe rozwiązania mające na celu usprawnianie obowiązujących procedur i dostosowanie ich do aktualnych potrzeb.

B) Grupowe wsparcie psychologiczne dla osób stosujących przemoc.

Zajęcia były ukierunkowane na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc, a tym samym zmniejszenie ryzyka dalszego stosowania przemocy, jak również zwiększenia zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie.

Realizacja zadania miała miejsce w okresie styczeń - grudzień 2022 r. w wymiarze średnio dwóch spotkań w miesiącu, trwających po 2 godziny. Grupa miała charakter otwarty. Uczestniczyło w niej łącznie 9 mężczyzn.

Obszar 3:

Zwiększenie kompetencji zawodowych pracowników służb i instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Puławach.

A) Udział członków Zespołu oraz grup roboczych w szkoleniach z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.

W 2022 r. członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w celu podnoszenia kompetencji zawodowych uczestniczyli w szkoleniach on-line oraz szkoleniach wyjazdowych, odbywających się w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej w Lublinie. Ponadto trzy osoby brały udział w szkoleniu stacjonarnym w Zakopanem o tematyce „Zadania i Kompetencje członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz członków Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych. Rola jednostek samorządu terytorialnego w przeciwdziałaniu uzależnieniom i przemocy w rodzinie”.

Wszyscy pracownicy socjalni, będący członkami grup roboczych (4 osoby) uczestniczyli w superwizji indywidualnej.

Zespół Interdyscyplinarny był organizatorem konferencji szkoleniowej dotyczącej tematyki przeciwdziałania przemocy wobec młodzieży, w której wzięły udział **34 osoby**. W ramach konferencji, która odbyła się w dniu 12 maja 2022 r. w Urzędzie Miasta Puławy prezentacje przedstawiły psycholog Pani Maja Kuźmich na temat „Wspieranie dzieci i młodzieży w sytuacjach kryzysowych” oraz prawniczka Pani Agnieszka Olszewska-Dąbrowska na temat: „Prawne aspekty ingerencji sądu rodzinnego w przypadku naruszenia dobra dziecka”.

B) Analiza przez członków Zespołu zaleceń i wytycznych dotyczących wykonywania zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Wnikliwa analiza zaleceń Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej zawarta w „Instrukcji dotyczącej sposobu organizacji Zespołów Interdyscyplinarnych i Grup Roboczych oraz realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a także Rady Superwizorów w zakresie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przyczyniła się do właściwej organizacji pracy i realizacji zadań z uwzględnieniem obowiązujących standardów.

C) Edukacja członków grup roboczych w ramach indywidualnych spotkań prowadzonych przez przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

D) Akcja informacyjno - edukacyjna wśród szkół i placówek systemu oświaty.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Puławach wraz z pracownikami Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla osób Doznających Przemocy i w Kryzysie uczestniczył w spotkaniu z pedagogami i dyrektorami szkół w celu przedstawienia oferty obu podmiotów. Spotkanie miało charakter szkoleniowy.

Realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny działania były zgodne z założeniami Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na rok 2022 dla miasta Puławy.

PRZEWODNICZĄCA
Zespołu Interdyscyplinarnego
ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
w Puławach
Katarzyna Koter
Katarzyna Koter